

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПІДХОДИ ЩОДО УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ В ПІДПРИЄМСТВАХ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ

Пожежна безпека на підприємствах і в організаціях автомобільного транспорту України є критично важливим аспектом їхньої діяльності. Щороку реєструються десятки тисяч пожеж, значна частина з яких пов'язана з порушенням правил пожежної безпеки.

Згідно з інформацією з наукових джерел, в Україні, як і в світі, наявна тенденція до зростання кількості пожеж на транспорті. За даними ДСНС, в Україні спостерігається високий рівень пожежної небезпеки. За останні п'ятнадцять років в Україні сталося близько 50 тис. пожеж на автотранспорті, внаслідок яких загинуло 546 та постраждало 1582 людини.

Підприємства автомобільного транспорту стикаються з низкою факторів, які можуть спричинити пожежі. Транспортні засоби, об'єкти транспортної інфраструктури, велика кількість горючих матеріалів, таких як паливо, мастила та шини, а також наявність електрообладнання та потенційних джерел займання, створюють високий ризик виникнення пожеж.

Зростання кількості транспортних засобів, особливо електромобілів, створює нові виклики для пожежної безпеки. Літій-іонні акумулятори, які використовуються в електромобілях, можуть спричинити складні пожежі, які важко гасити. Недостатнє дотримання правил пожежної безпеки на підприємствах автотранспортної галузі, таких як автопарки, гаражі та станції технічного обслуговування, є однією з основних причин виникнення пожеж.

Ефективні управлінські рішення є ключовими для запобігання пожежам і мінімізації їхніх наслідків. Розглянемо основні управлінські рішення для підвищення пожежної безпеки.

1. Нормативно-правове регулювання пожежної безпеки в автопідприємствах.
2. Організаційні заходи: призначення відповідального за пожежну безпеку, розробка інструкцій та регламентів.
3. Організація навчання та підготовка персоналу.
4. Управлінські заходи: розробка планів евакуації, застосування системи мотивації, взаємодія з державними органами та пожежними службами.
5. Розробка та впровадження системи пожежної безпеки: системи пожежної сигналізації та автоматичного гасіння, забезпечення засобами первинного пожежогасіння.
6. Контроль і аудит пожежної безпеки: контроль електрообладнання, організація безпечного зберігання паливно-мастильних матеріалів.
7. Інвестиції в модернізацію та інновації

Європейські підходи до управління пожежною безпекою на підприємствах автомобільного транспорту базуються на ризик-орієнтовному підході, стандартизації вимог та інтеграції сучасних технологій, що враховує всі аспекти пожежної безпеки. Рис.1 Управлінські рішення для підвищення пожежної безпеки в автопідприємствах

Основні аспекти таких підходів включають:

Ризик-орієнтовне управління

- Аналіз та оцінку пожежних ризиків на підприємстві для виявлення потенційних небезпек та вразливих місць відповідно до міжнародних стандартів (наприклад, ISO 31000);

- Розробку стратегії управління ризиками на основі ідентифікації потенційних загроз; використання принципів превентивного підходу для мінімізації можливості виникнення пожеж та їх потенційних наслідків.

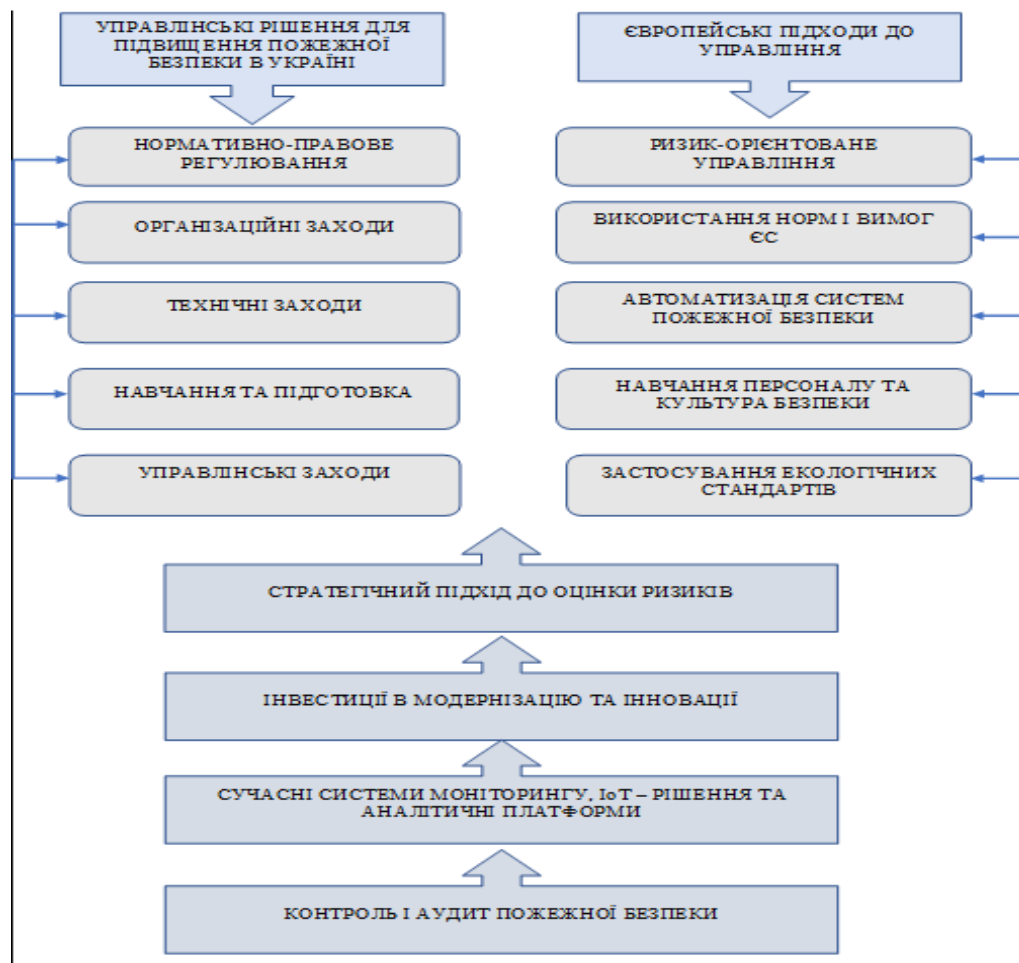

Рис.1 Управлінські рішення для підвищення пожежної безпеки в автопідприємствах

Застосування міжнародних стандартів

- Використання норм та вимог ЄС, таких як Директива 89/391/ЄЕС щодо безпеки та охорони здоров'я працівників;
- Впровадження стандартів: ISO 45001 – система управління охороною праці та безпекою, ISO 22320 – управління надзвичайними ситуаціями, ISO 13943 – термінологія у сфері пожежної безпеки.

Автоматизація систем пожежної безпеки

- Використання сучасних систем моніторингу та виявлення загроз: сенсори, IoT-рішення;
- Автоматизація засобів оповіщення та реагування: інтелектуальні системи пожежогасіння;
- Впровадження цифрових платформ для управління пожежною безпекою.

Навчання персоналу та культура безпеки

- Регулярні тренінги з пожежної безпеки відповідно до європейських стандартів;
- Розвиток культури безпеки на підприємстві через постійний контроль і вдосконалення;
- Симуляція пожежних ситуацій для перевірки готовності співробітників.

Застосування екологічних стандартів

- Використання екологічно безпечних матеріалів та засобів пожежогасіння;
- Мінімізація впливу на довкілля відповідно до принципів Green Deal.

Висновки:

Забезпечення пожежної безпеки в автопідприємствах потребує комплексного підходу, який включає як організаційні, так і технічні заходи. Дотримання нормативних вимог, систематичне навчання персоналу, використання сучасних технологій пожежогасіння та ефективне управління ризиками дозволяють мінімізувати ймовірність виникнення пожеж і забезпечити безперебійну роботу підприємств. Європейські підходи спрямовані на інтеграцію пожежної безпеки в загальну систему управління підприємством, застосування сучасних технологій та дотримання міжнародних стандартів і підвищення ефективності реагування на надзвичайні ситуації.

Список використаної літератури

1. Ніжник В.В., Сізіков О.О., Довгошеєва Н.М., Голікова С.Ю. Аналітичні дослідження щодо удосконалення системи запобігання пожежної безпеки об'єктів //Науковий вісник: Цивільний захист та пожежна безпека. – К.: № 1 (5), 2018. – С. 50-55.
2. Сізіков О.О., Ніжник В.В., Балло Я.В., Голікова С.Ю., Савченко О.В. Систематизація процесу управління пожежною безпекою об'єкта захисту //Науковий вісник: Цивільний захист та пожежна безпека. – К.: № 2 (8), 2019. – С. 41-49.
3. Звіт про науково-дослідну роботу Провести дослідження та обґрунтувати загальні вимоги пожежної безпеки до об'єктів різного призначення. – К.: УкрНДІЦЗ, 2017. – 565 с. - № РК 0117U001199.
4. ДСТУ 8828-2019 Пожежна безпека. Загальні положення. – К.: УкрНДНЦ, 2019. – 151 с.
5. ДСТУ ISO 9000:2015 (ISO 9000:2015, IDT). Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів. К.: УкрНДНЦ, 2016. – 51 с.
6. ДСТУ ISO/IEC 27001:2015 Інформаційні технології. Методи захисту. Системи управління інформаційною безпекою. Вимоги (ISO/IEC 27001:2013; Cor 1:2014, IDT). – К.: УкрНДНЦ, 2016. – 22 с.
7. ДСТУ ISO 39001:2015 Системи управління безпекою дорожнього руху (БДР). Вимоги та настанова щодо застосування (ISO 39001:2012, IDT). – К.: УкрНДНЦ, 2016. – 36 с.
8. НАПБ В.01.054-98/5110 Правила пожежної безпеки для підприємств і організацій автомобільного транспорту України.
9. НАПБ А.01.001-2014 Правила пожежної безпеки в Україні.
10. ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту. – К.: Мінрегіон України, 2015. – 133 с.
11. Цивільний Кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua> 16. Кодекс цивільного захисту України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>